

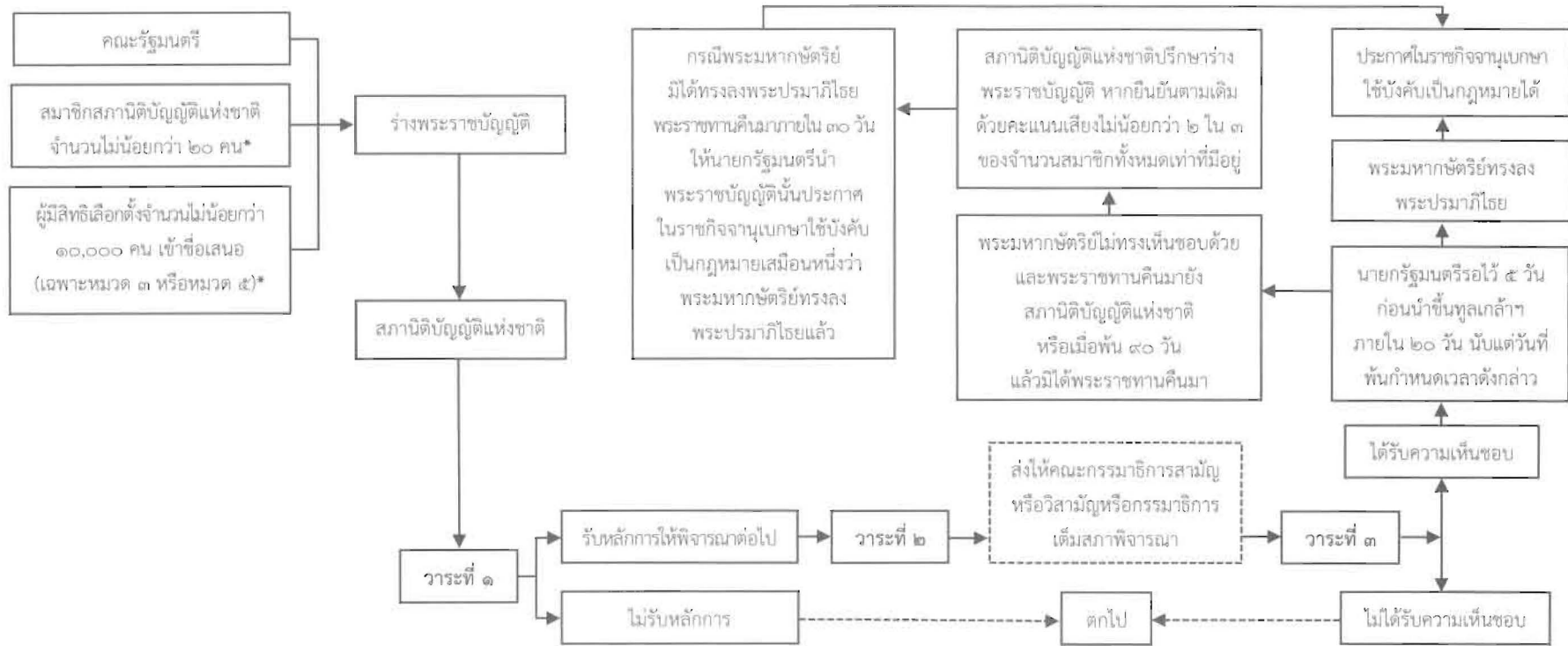
รายงาน ของ

คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กระบวนการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามบทเฉพาะกาล)

(๑๒)

- หมายเหตุ :
๑. "ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน..." (มาตรา ๗๗ วรรคสอง)
  ๒. ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย บุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
    - (๑) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เสนอความเห็นต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า
    - (๒) นายกรัฐมนตรี และแจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า
 * ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๒) ๐๐๑๐/ (ร ๗๗) วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล
สูญหาย พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

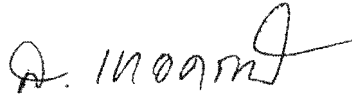
๑. พลเรือเอก กฤษฏา เจริญพาณิชย์
๒. พลเอก ทวีป เนตรนิยม
๓. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร
๔. นายพิชิต บุญสุด
๕. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง
๖. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม
๗. นายวรกร โอภาสพันธ์
๘. พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร
๙. พลโท ศิริชัย เทศนา
๑๐. นายสมณ พรหมรส
๑๑. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข
๑๒. พลเอก สุชาติ หนองบัว
๑๓. พลอากาศเอก สุทธิพันธ์ กฤษณคุปต์
๑๔. พลเอก อู๊ด เบื้องบน
๑๕. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์

บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ)   ภัทรศักดิ์ วรรณแสง
(ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง)
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายเทอดภูมิ งามธนะ)
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....

สำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๗๗

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๗๔

เทอดภูมิ พิมพ์

อ้อมเดือน/พิทักษ์/เทอดภูมิ ทาน ๑

เทอดภูมิ/อัญธิกา ทาน ๒

รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๖/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๔๕ วัน ต่อมา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติให้ขยายเวลาปฏิบัติงานออกไปอีก ๓๐ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้วปรากฏผล ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	เป็นประธานคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๒ ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง
๑.๔ พลเรือเอก กฤษณา เจริญพานิช	เป็นเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๕ พลเอก สุชาติ หนองบัว	เป็นโฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๖ พลเอก อู๊ด เป็องบน	เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๗ พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๘ พลเอก ทวีป เนตรนิยม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๙ พลอากาศเอก สุทธิพันธ์ กฤษณคุปต์	เป็นกรรมการการวิสามัญ
๑.๑๐ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร	เป็นกรรมการการวิสามัญ
๑.๑๑ พลโท ศิริชัย เทศนา	เป็นกรรมการการวิสามัญ
๑.๑๒ นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข	เป็นกรรมการการวิสามัญ
๑.๑๓ นายสมณ พรหมรส	เป็นกรรมการการวิสามัญ
๑.๑๔ นายพิชิต บุญสุด	เป็นกรรมการการวิสามัญ
๑.๑๕ นายวรกร โอภาสนันท์	เป็นกรรมการการวิสามัญ

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ ดังนี้

- ๒.๑ ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ
- ๒.๒ นางสาวเอมอร เสียงใหญ่
- ๒.๓ นางสาวชวนาถ ทังสัมพันธ์
- ๒.๔ นางนงภรณ์ รุ่งเพ็ชรวงศ์
- ๒.๕ นางสาวนริลักษณ์ แพไชยภูมิ

๓. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายเทอดภูมิ งามธุระ สำนักกรรมการ ๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

๔. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงและแสดงความคิดเห็น คือ

สำนักงานศาลยุติธรรม

๑) นางสาววรรณ รามางกูร	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำ สำนักประธานศาลฎีกา
๒) นางสาวกัญจนพร แสงเทศ	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมายและวิชาการ

๕. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีกรรมการการวิสามัญสงวนความเห็น

๖. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๑ คน คือ พลเอก ดนัย มีชูเวช

๗. ผลการพิจารณา

๗.๑ ผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗

๗.๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรี

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการ วิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อ กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลา ที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ตามแนวทางจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

๑) วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... โดยดำเนินการ ๓ วิธี คือ (๑) การจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (๒) การรับฟังความคิดเห็นผ่านเวทีเสวนา และ (๓) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒) จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

วิธีที่ ๑ : การจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ซึ่งรวมถึงการพิจารณาประเด็นข้อสังเกตตามรายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญและร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... สถานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

วิธีที่ ๒ : การรับฟังความคิดเห็นผ่านเวทีเสวนา หัวข้อ : พัฒนาการล่าสุดของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ในงาน “๑๔ ปี สมชายหาย สังคมไทยได้อะไร” เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ระหว่างเวลา ๑๓.๓๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ

วิธีที่ ๓ : การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งกำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ระหว่างวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ รวม ๑๕ วัน โดยดำเนินการผ่านช่องทาง ดังนี้

๑. เว็บไซต์ www.lawamendment.go.th

๒. เว็บไซต์ www.rlpd.go.th

๓. เว็บไซต์ www.humanrightscenter.go.th

๔. Facebook webpage กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๓) พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

วิธีที่ ๑ : การจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๕ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา กรุงเทพฯ โดยมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๔ หน่วยงาน เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย

๑. กระทรวงกลาโหม
๒. กระทรวงมหาดไทย
๓. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๔. กระทรวงการต่างประเทศ
๕. กระทรวงสาธารณสุข
๖. กระทรวงยุติธรรม ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๗. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ กองคดีอาญา และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
๘. สำนักงานศาลยุติธรรม
๙. สำนักงานศาลปกครอง
๑๐. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๑. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑๒. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๓. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๑๔. ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

วิธีที่ ๒ : การรับฟังความคิดเห็นผ่านเวทีเสวนา หัวข้อ : พัฒนาการล่าสุดของร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญเสีย พ.ศ. .... ในงาน “๑๔ ปี สมชายหาย สังคมไทยได้อะไร” เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ระยะเวลา ๑๓.๓๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ ซึ่งมีภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ในประเทศและต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าร่วมเวทีฯ ประกอบด้วย

๑. ผู้เสียหายและครอบครัวผู้เสียหาย อาทิ นายอิสมาแอ เต๊ะ (ผู้เสียหายจากการทรมาน) นางสาวนริศราวัลด์ แก้วนพรัตน์ (ญาติของนายวิเชียร เผือกสม ผู้เสียหายจากการทรมาน) นายประเสริฐ เหล่าโสภานพันธ์ (ญาติของนายกมล เหล่าโสภานพันธ์ ผู้สูญหาย)

๒. มูลนิธิ สมาคม และกลุ่มต่าง ๆ อาทิ มูลนิธิผานวัฒนธรรม คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล องค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

๓. นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ Mr. Laurent Meillan รักษาการหัวหน้าสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และวิทยากรเวทีเสวนา ได้แก่ ศาสตราจารย์ณรงค์ โจหาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณกรณ์ บุญมี นางอังคณา นิลไพจิตร นายสมชาย หอมลออ และนางนงกรณ์ รุ่งเพ็ชรวงศ์

วิธีที่ ๓ : การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งกำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ระหว่างวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ รวม ๑๕ วัน โดยดำเนินการผ่านเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th เว็บไซต์ www.rlpd.go.th เว็บไซต์ www.humanrightscenter.go.th และ Facebook webpage กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ทั้งนี้ มีผู้เข้าเยี่ยมชมจำนวน ๑๔๑ คน และมีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๗ คน ซึ่งมีผู้เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฯ ร้อยละ ๘๕.๗ และมีผู้ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๑๔.๓ ในประเด็นเกี่ยวกับคำนิยามการทรมาน และการกำหนดหลักการห้ามผลักดันกลับ

๔) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

๔.๑) การกำหนดฐานความผิด

๔.๑.๑) มาตรา ๕ ความผิดฐานกระทำทรมาน และมาตรา ๖ ความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ว่ามีการกำหนดฐานความผิดที่แตกต่างและเกินขอบเขตพันธกรณีในอนุสัญญา CAT ข้อบทที่ ๑ ความผิดฐานทรมาน และอนุสัญญา ICCPED ข้อบทที่ ๖ ความผิดฐานการบังคับให้หายสาบสูญนั้น สรุปว่า การอนุวัติการกฎหมายภายในของรัฐภาคี เป็นเจตจำนงของรัฐภาคีนั้น ๆ แต่ต้องกำหนดไม่ต่ำกว่าหลักการของอนุสัญญา เพราะอนุสัญญาเป็นเพียงมาตรฐานขั้นต่ำให้รัฐภาคีปฏิบัติตามเท่านั้น รัฐภาคีจึงสามารถกำหนดมาตรการต่าง ๆ ให้มากกว่าหลักการในอนุสัญญาได้ ซึ่งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของรัฐในการให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นการยกระดับหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากขึ้นอีกด้วย

สำหรับกรณีมีข้อเสนอให้กำหนดเพิ่มเติมมาตรา ๕ ตามข้อบทที่ ๑ ของอนุสัญญา CAT คือ “ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจาก หรืออันเป็นผลปกติจาก หรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษทัณฑ์ขบด้วยกฎหมาย” เพื่อให้เกิดความชัดเจนและลดความกังวลของผู้บังคับใช้กฎหมายนั้น ในประเด็นดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) นำโดยนายวัฒนา รัตนวิจิตร เป็นประธาน ได้มีความเห็นว่า การลงโทษโดยขบด้วยกฎหมายเป็นการกระทำที่ถูกกฎหมายอยู่แล้ว ไม่มีโอกาสที่จะเป็นการกระทำความผิดได้ จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องบัญญัติไว้

๔.๑.๒) มาตรา ๓๒ ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่าตามอนุสัญญา ICCPED กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาที่จะต้องรับผิดชอบต้องเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีหน้าที่หรือควบคุมในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการกระทำให้บุคคลสูญหาย และรวมผู้บังคับบัญชาโดยตลอดสายไม่จำกัดลำดับขั้นของการบังคับบัญชา แต่ร่างพระราชบัญญัติกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาที่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๓๒ นี้ จำกัดเฉพาะผู้บังคับบัญชาซึ่งทราบว่ามีผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของตนกระทำความผิดเท่านั้น และไม่ได้กำหนดว่า จะต้องเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจควบคุมกิจกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นเหตุให้เกิดการบังคับสูญหายเท่านั้นที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งอยู่ในข่ายที่ต้องรับผิดชอบมีมากกว่าที่กำหนดในอนุสัญญา รวมทั้งมีการเสนอให้มีการกำหนดคำนิยามของผู้บังคับบัญชาเพื่อให้เกิดความชัดเจนนั้น สรุปว่า ในชั้นการยกร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีการพิจารณาในเรื่องนี้กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งพบว่า การกำหนดคำนิยามว่าผู้บังคับบัญชาเป็นเรื่องที่พิจารณาได้ยาก และในทางปฏิบัติมีทั้งผู้บังคับบัญชาโดยตรงหรือโดยอ้อม อนึ่ง การกำหนดคำนิยามคำว่า “ผู้บังคับบัญชา” อาจจะต้องคำนึงถึงหลักการทั่วไปของกฎหมายอาญาในการกำหนดความผิดอาญาที่ควรกระทำอย่างจำกัด เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแบกภาระหรือรับผิดชอบจำเป็น รวมทั้งหลักการร่างกฎหมายการกำหนดคำนิยามจะใช้สำหรับกรณีมีการใช้คำดังกล่าวในหลายส่วนของร่างพระราชบัญญัติเท่านั้น

๔.๒) ความไม่เป็นเอกภาพในการใช้ถ้อยคำระหว่างพระราชบัญญัติกับประมวลกฎหมายอาญา จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า ในร่างพระราชบัญญัติกำหนดนิยามศัพท์ในมาตรา ๓ “การทรมาน” แตกต่างจากความหมายคำว่า “กระทำโดยทรมาน” ที่บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งอาจก่อให้เกิดความสับสนในการตีความและการบังคับใช้กฎหมายได้นั้น สรุปว่า ในร่างพระราชบัญญัติได้ขยายฐานความผิดให้มืองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๕ ซึ่งชัดเจนว่า

แตกต่างจากประมวลกฎหมายอาญา อีกทั้งในประมวลกฎหมายอาญาเป็นเพียงการกำหนดให้เป็นวิธีการ จึงขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาลแต่ละคดีที่จะพิจารณาลักษณะของการกระทำว่าถึงขนาดเป็นการทรมานหรือไม่ ทั้งนี้ ในชั้นการยกร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีการพิจารณาในประเด็น ความซับซ้อนของถ้อยคำดังกล่าวแล้ว จึงได้พยายามนิยามให้แตกต่าง ทั้งนี้ ภายหลังจากพระราชบัญญัติ มีผลบังคับใช้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจะดำเนินการชักชวนความเข้าใจ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความรู้ความ เข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

๔.๓) มาตรา ๑๑ การห้ามอ้างสถานการณ์ฉุกเฉิน สงคราม ความไม่มั่นคงของรัฐ หรือสถานการณ์พิเศษใด เพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วย กฎหมาย มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า มาตรานี้อาจไม่มีความจำเป็นที่ต้องบัญญัติไว้ เพราะหากมีการ กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการทรมานไว้แล้ว การกระทำของเจ้าหน้าที่แม้จะสืบเนื่องจากการใช้อำนาจ ตามกฎหมายพิเศษ หากครบองค์ประกอบความผิดฐานกระทำความทรมาน เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นไม่อาจอ้างว่า เป็นการกระทำโดยสุจริตได้ และไม่อาจอ้างเหตุยกเว้นความรับผิดตามกฎหมายใดได้นั้น สรุปว่า กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดประเด็นดังกล่าวไว้ เนื่องจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐในทุกกรณี แม้จะ สืบเนื่องจากการใช้อำนาจตามกฎหมายพิเศษ เช่น กรณีการควบคุมตัวตามพระราชกำหนดการบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๑ (๑) หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ หากครบองค์ประกอบความผิดฐานกระทำความทรมาน เจ้าหน้าที่รัฐนั้นย่อมไม่อาจนำมาอ้างว่าเป็นการกระทำ ของชาติ หากครบองค์ประกอบความผิดฐานกระทำโดยสุจริตได้ และไม่อาจอ้างเป็นเหตุยกเว้นความ รับผิดตามกฎหมายใดได้ รวมทั้งไม่มีคำสั่ง หรือกฎหมายใดที่อนุญาตให้กระทำการทรมานได้อยู่แล้ว จึงไม่ต้องกำหนดประเด็นนี้ไว้ ทั้งนี้ จะมีการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับหลักการของสิทธิเด็ดขาด ที่ไม่สามารถล่วงละเมิดได้ (non-derogation) ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เกิดการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง

๔.๔) มาตรา ๑๒ หลักการห้ามผลักดันกลับ (non-refoulement)/ การกำหนด ห้ามส่งตัวบุคคลใดกลับออกไปนอกราชอาณาจักร มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า ประเทศไทย มีกฎหมายที่ให้ดุลพินิจแก่ฝ่ายบริหารที่จะไม่ผลักดันกลับซึ่งทำให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตาม พันธกรณีได้อยู่แล้ว เพียงแต่ไม่ได้กำหนดแนวทางในการใช้ดุลพินิจตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาไว้ใน กฎหมายเหล่านั้น และร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้กำหนดว่าถ้าฝ่าฝืนแล้วจะเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา จึงอาจบัญญัติหรือไม่ก็ได้ สรุปว่า กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดประเด็นดังกล่าวไว้ เนื่องจาก ประเทศไทยได้ยึดถือหลักการห้ามผลักดันกลับเป็นจารีตประเพณีอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่ได้กำหนดแนวทาง ในการใช้ดุลพินิจตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาเอาไว้ในกฎหมาย รวมทั้งปัจจุบันได้มีนโยบายและมาตรการ ต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญต่อหลักการดังกล่าวอย่างจริงจังมากขึ้น อาทิ การประชุมสุดยอดระดับผู้นำด้าน ผู้ลี้ภัยของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา (President Obama's Leaders' Summit on Refugees) ในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปเข้าร่วมและ ให้คำมั่นของประเทศไทยเพื่อยืนยันการบรรจูลักการห้ามผลักดันกลับไว้ในกฎหมายซึ่งจะเป็นการ

เสริมสร้างการนำหลักการดังกล่าวอย่างจริงจังมากขึ้น และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ ได้อนุมัติหลักการเรื่อง กฎหมายสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งรัดปรับปรุงหรือร่างกฎหมายขึ้นใหม่ (ร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการตรวจคัดกรองคนเข้าเมืองผิดกฎหมายและผู้ลี้ภัย โดยเห็นชอบในหลักการให้มีระบบคัดกรองคนเข้าเมืองผิดกฎหมายตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยใช้แนวทางในการออกระเบียบและมอบให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการคนเข้าเมืองผิดกฎหมายและผู้ลี้ภัย พ.ศ. .... ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก โดยทำงานร่วมกับคณะกรรมการบริหารคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย และผู้ลี้ภัยซึ่งจะจัดตั้งขึ้นใหม่ โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานประกอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้กำหนดว่าถ้าฝ่าฝืนแล้วจะเป็นความผิดและมีโทษทางอาญาจึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้

๔.๕) การดำเนินคดี จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า ลักษณะการกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัติเป็นคดีอาญาทั่วไปไม่ใช่คดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามความมุ่งหมายของกฎหมาย การกำหนดให้การกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบก็เห็นควรมีบทบัญญัติที่ระบุว่าคดีความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าเป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยนั้น เมื่อพิจารณาข้อดีข้อเสียระหว่างศาลอาญาปกติและศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบแล้วเห็นว่า คดีการกระทำความผิดฐานกระทำทรมานและฐานกระทำให้บุคคลสูญหายควรกำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีเขตอำนาจ เนื่องจากคดีดังกล่าวควรจะมีกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็ว ประกอบกับเป็นการดำเนินคดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน ซึ่งราษฎรส่วนมากไม่มีความสามารถที่จะแสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ มาแสดงต่อศาลเพื่อพิสูจน์ความจริงได้ การใช้ระบบไต่สวนให้ศาลมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจะทำให้การต่อสู้ระหว่างคู่ความมีความเสมอภาคมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การกระทำความผิดดังกล่าว เป็นการละเมิดหลักการสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน ละเอียดอ่อนและอ่อนไหว จึงจำเป็นต้องมีผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์มาพิจารณาคดี ซึ่งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะแต่งตั้งผู้พิพากษาจากผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้พิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

๔.๖) การดำเนินคดีโดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ว่า กำลังพลของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีจำนวนจำกัด ความรวดเร็วในการสอบสวนจะช้า หากตัดอำนาจพนักงานสอบสวนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทั้งหมดอาจทำให้ไม่มีประสิทธิภาพคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความเห็นว่า การดำเนินคดีกระทำทรมาน และการกระทำให้สูญหาย ให้เป็นหน้าที่ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยกำหนดให้เป็นความผิดที่เป็นคดีพิเศษตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๗ เนื่องจากเป็นคดีที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งส่วนมากกลุ่มผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และหลายกรณีเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องให้หน่วยงานกลางที่มีความเชี่ยวชาญในการสืบสวนเป็นผู้ดำเนินคดีดังกล่าว (เว้นแต่กรณีเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้กระทำความผิด

จะต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินคดี) ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งในด้านศักยภาพ ความเชี่ยวชาญ บุคลากร งบประมาณมีกระบวนการดำเนินงานรองรับที่เป็นระบบอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องตั้งกลไกใหม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

๔.๗) การตีความและการปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การบันทึกข้อมูลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า มีความห่วงกังวลในการตีความ การปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติ โดยเฉพาะการบันทึกข้อมูลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพนั้น สรุปว่า ภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับแล้ว กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะมีการฝึกอบรมและจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

๔.๘) การเพิ่มองค์ประกอบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำทรามานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย/เพิ่มคณะกรรมการฯ และมีองค์ประกอบประชาสังคม จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้เพิ่มองค์ประกอบคณะกรรมการ เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า กระทรวงศึกษาธิการและองค์การภาคประชาสังคมนั้น สรุปว่า หลายหน่วยงานมีความเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ไม่สามารถกำหนดให้เป็นคณะกรรมการได้ทั้งหมด จึงจำเป็นต้องกำหนดจำนวนคณะกรรมการเท่าที่ปรากฏเพื่อความคล่องตัวและความรวดเร็วในการดำเนินงาน สำหรับประเด็นองค์การภาคประชาสังคมนั้น คณะกรรมการได้กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จึงเป็นช่องทางที่เปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

๔.๙) ระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมาย จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่า การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ว่ามีผลย้อนหลังหรือไม่ ตามหลัก Nullum crimen sine lege คือ ไม่มีการกระทำความผิดหากไม่มีกฎหมายกำหนด และ Nulla poena sine lege คือ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษหากไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ หลักกฎหมายห้ามย้อนหลังดังกล่าวนี้หากเป็นการย้อนหลังในโทษทางอาญาถือเป็นหลักกฎหมายเคร่งครัด ผู้ใช้กฎหมายจะตีความเป็นอย่างอื่นนอกจากที่กฎหมายกำหนดไม่ได้ เว้นแต่กฎหมายที่ออกมาภายหลังมีลักษณะเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดยิ่งกว่าและไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายที่ออกมาใหม่จะใช้บังคับแก่กรณีที่เกิดขึ้นในอนาคตนับแต่วันที่ประกาศใช้กฎหมายเป็นต้นไปเท่านั้นและกฎหมายจะไม่ใช้บังคับแก่การกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าวันบังคับใช้กฎหมาย

๔.๑๐) หลักการห้ามรับฟังคำให้การที่ได้มาจากการทรมานฯ จากข้อสังเกตและข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มหลักการห้ามรับฟังคำให้การที่ได้มาจากการทรมานฯ นั้น ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็นว่า หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๒๒๖ และสามารถปรับใช้มาตราดังกล่าวได้อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้อีก

๕) การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตข้างต้นแล้ว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๕.๑) มาตรา ๑๑ การห้ามอ้างสถานการณ์ฉุกเฉิน สงคราม ความไม่มั่นคงของรัฐ หรือสถานการณ์พิเศษใด เพื่อให้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดประเด็นดังกล่าวไว้ เนื่องจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐในทุกกรณี แม้จะสืบเนื่องจากการใช้อำนาจตามกฎหมายพิเศษ เช่น กรณีการควบคุมตัวตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๑ (๑) หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ฯลฯ หากครบองค์ประกอบความผิดฐานกระทำทรมาน เจ้าหน้าที่รัฐนั้นย่อมไม่อาจนำมาอ้างว่าเป็นการกระทำโดยสุจริตได้ และไม่อาจอ้างเป็นเหตุยกเว้นความรับผิดตามกฎหมายใดได้ รวมทั้งไม่มีคำสั่ง หรือ กฎหมายใดที่อนุญาตให้กระทำการทรมานได้อยู่แล้ว จึงไม่ต้องกำหนดประเด็นนี้ไว้ ทั้งนี้ จะมีการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับหลักการของสิทธิเด็ดขาดที่ไม่สามารถล่วงละเมิดได้ (non-derogation) ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

๕.๒) มาตรา ๑๒ หลักการห้ามผลักดันกลับ (non-refoulement) /การกำหนดห้ามส่งตัวบุคคลใดกลับออกไปนอกราชอาณาจักร กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่ต้องกำหนดประเด็นดังกล่าวไว้ เนื่องจากประเทศไทยได้ยึดถือหลักการห้ามผลักดันกลับเป็นจารีตประเพณีอยู่แล้ว เพียงแต่ไม่ได้กำหนดแนวทางในการใช้ดุลพินิจตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาเอาไว้ในกฎหมาย รวมทั้งปัจจุบันได้มีนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญต่อหลักการดังกล่าวอย่างจริงจังมากขึ้น อาทิ การประชุมสุดยอดระดับผู้นำด้านผู้ลี้ภัยของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา (President Obama's Leaders' Summit on Refugees) ในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปเข้าร่วมและให้คำมั่นของประเทศไทยเพื่อยืนยันการบรรจุหลักการห้ามผลักดันกลับไว้ในกฎหมายซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างการนำหลักการดังกล่าวอย่างจริงจังมากขึ้น และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ ได้อนุมัติหลักการ เรื่อง กฎหมายสำคัญที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งรัดปรับปรุงหรือร่างกฎหมายขึ้นใหม่ (ร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการตรวจคัดกรองคนเข้าเมืองผิดกฎหมายและผู้ลี้ภัย โดยเห็นชอบในหลักการให้มีระบบคัดกรองคนเข้าเมืองผิดกฎหมายตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยใช้แนวทางในการออกระเบียบและมอบให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการคนเข้าเมืองผิดกฎหมายและผู้ลี้ภัย พ.ศ. .... ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก โดยทำงานร่วมกับคณะกรรมการบริหารคนเข้าเมืองผิดกฎหมายและผู้ลี้ภัยซึ่งจะจัดตั้งขึ้นใหม่ โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ประกอบกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้กำหนดว่าถ้าฝ่าฝืนแล้วจะเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้

๕.๓) มาตรา ๒๗ การดำเนินคดี กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาข้อดีข้อเสียระหว่างศาลอาญาปกติ และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบแล้วเห็นว่า คดีการกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน และฐานกระทำให้บุคคล

สัญญาควรกำหนดให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีเขตอำนาจ เนื่องจากคดีดังกล่าวควรจะมีกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็วประกอบกับเป็นการดำเนินคดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน ซึ่งราษฎรส่วนมากไม่มีความสามารถที่จะแสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ มาแสดงต่อศาลเพื่อพิสูจน์ความจริงได้ การใช้ระบบไต่สวนให้ศาลมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานจะทำให้การต่อสู้ระหว่างคู่ความมีความเสมอภาคมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการละเมิดหลักการสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน ละเอียดย่อน และอ่อนไหว จึงจำเป็นต้องมีผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์มาพิจารณาคดี ซึ่งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบแต่งตั้งผู้พิพากษาจากผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้พิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี อย่างไรก็ตาม ขอเสนอให้มีการปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติเพื่อความถูกต้องตรงกันในการตีความ โดยจากเดิม “มาตรา ๒๗ ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้” แก้ไขเป็น “มาตรา ๒๗ การฟ้องคดีความผิดและการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ”

๕.๔) มาตรา ๓๒ ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นควรปรับปรุงแก้ไขมาตรา ๓๒ โดยจากเดิม “มาตรา ๓๒ ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทราบว่ามีผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาโดยตรงของตนจะกระทำหรือได้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการหรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมายต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น” เป็น “มาตรา ๓๒ ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทราบว่ามีผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของตน จะกระทำหรือได้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ วรรคสอง และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการหรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมาย ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจควบคุมการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย”

เนื่องจากในชั้นการยกร่างของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีการพิจารณาในเรื่องนี้กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งพบว่าการกำหนดคำนิยามว่า “ผู้บังคับบัญชา” เป็นเรื่องที่พิจารณาได้ยาก และในทางปฏิบัติมีทั้งผู้บังคับบัญชาโดยตรงหรือโดยอ้อม อนึ่ง การกำหนดคำนิยามคำว่า “ผู้บังคับบัญชา” อาจจะต้องคำนึงถึงหลักการทั่วไปของกฎหมายอาญาในการกำหนดความผิดอาญาที่ควรกระทำอย่างจำกัด เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแบกภาระหรือรับผิดชอบจำเป็น จึงควรปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติในประเด็นดังกล่าว มิให้ผู้บังคับบัญชามีความรับผิดชอบเกินจำเป็น ทั้งนี้ มิได้กำหนดคำนิยามต่างหาก เนื่องจากตามหลักการร่างกฎหมายกำหนดคำนิยามจะใช้สำหรับกรณีมีการใช้คำดังกล่าวในหลายส่วนของร่างพระราชบัญญัติเท่านั้น นอกจากนี้ เห็นควรแก้ไขให้มีฐานความผิดสำหรับผู้บังคับบัญชาเฉพาะกรณีกระทำให้บุคคลสูญหายเท่านั้น เนื่องจากมีข้อกำหนดเรื่องความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาในอนุสัญญา ICCPED เท่านั้น

๗.๑.๒ สรุปผลการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ในชั้นการพิจารณาของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการการวิสามัญได้นำผลการดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรมตามข้อ
๗.๑.๑ มาใช้ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ของคณะกรรมการการวิสามัญด้วยแล้ว
นอกจากนี้ คณะกรรมการการวิสามัญยังได้ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความ
คิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาต่อคณะกรรมการการวิสามัญ

๗.๒ ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑ บททั่วไป

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕

มีการแก้ไข

มาตรา ๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

คณะกรรมการการตัดออก

มาตรา ๑๒

คณะกรรมการการตัดออก

หมวด ๒ คณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทรมานและ
การกระทำให้บุคคลสูญหาย

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

พลเอก ดนัย มีชูเวช

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม อัยการสูงสุด เจ้ากรมพระธรรมนูญ นายกสภานายความ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านสิทธิมนุษยชนจำนวนสี่คน ด้านการแพทย์จำนวนหนึ่งคน และด้านจิตวิทยาจำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการ

-----”

คณะกรรมการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๑๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๘

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙

มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐

มีการแก้ไข

<u>หมวด ๓ การป้องกันการทรمانและ</u> <u>การกระทำใ้บุคคลสูญหาย</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๔</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๕</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๔ การดำเนินคดี</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๖</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๗</u>	มีการแก้ไข
<u>หมวด ๕ บทกำหนดโทษ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๙</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๐</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓๓</u>	มีการแก้ไข

๘. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยบุคคลสูญหาย พ.ศ. .... เห็นควรตั้งข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๘.๑ เนื่องจากข้อความในเหตุผลที่ระบุว่า “ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประตบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร่มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีและอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ” เป็นข้อความที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ซึ่งข้อเท็จจริง คือ ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประตบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร่มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญนั้นประเทศไทยยังอยู่ระหว่างขั้นตอนของการให้สัตยาบัน ในการนี้ จึงขอแก้ไขเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยบุคคลสูญหาย พ.ศ. .... เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ดังนี้

“เหตุผล

โดยที่การทรมานและการกระทำให้อับชยบุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ว่าสถานการณ์ใด ๆ ดังนั้น เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย สมควรกำหนดฐานความผิด มาตรการป้องกันและปราบปราม และมาตรการเยียวยาผู้เสียหาย ตลอดจนมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับประตอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประตบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร่มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญโดยตูดั้งตั้ง ซึ่งตั้งสมมติฐานที่กำหนดตูดั้งตั้งเป็นตูดั้งตั้ง และตูดั้งตั้งที่มีตูดั้งตั้ง และตูดั้งตั้งอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตูดั้งตั้งในอนุสัญญาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเน้นตูดั้งตั้งตูดั้งตั้งสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าตูดั้งตั้ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๘.๒ กระทรวงยุติธรรมควรจัดทำคู่มือพร้อมทั้งเผยแพร่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบถึงมาตรการป้องกัน ปราบปราม และเยียวยาที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๘.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการต่างประเทศควรร่วมกันจัดทำคำแปลร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เมื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วเป็นภาษาอังกฤษเพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๙. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้ง
ข้อสังเกตมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

พลเรือเอก

(กฤษฎา เจริญพานิช)

เลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(ก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

เหตุผล

โดยที่การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงซึ่งไม่อาจยกเว้นให้กระทำได้ไม่ว่าสถานการณ์ใด ๆ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ จึงต้องมีบทบัญญัติที่กำหนดฐานความผิดเป็นการเฉพาะ ตลอดจนมีมาตรการป้องกันและปราบปราม มาตรการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อบทในอนุสัญญาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยให้เทียบเท่าสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหาย
พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ เพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดย
เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันปราบปราม
และเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะดังกล่าว ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้
สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การทรมาณ” หมายความว่า การกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ

“การกระทำให้บุคคลสูญหาย” หมายความว่า การจับ ชัง ลักพา หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย โดยผู้กระทำปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าวหรือไม่ให้ทราบว่าบุคคลนั้นเป็นตายร้ายดีอย่างไร หรืออยู่ที่ใด

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า บุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐหรือได้รับมอบอำนาจหรือได้รับแต่งตั้ง อนุญาต การสนับสนุน หรือการยอมรับโดยตรงหรือโดยปริยาย ให้ใช้อำนาจรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย

“ผู้ได้รับความเสียหาย” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายหรือจิตใจจากการทรมาณหรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมาณและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือคำรับสารภาพจากผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม

(๒) ลงโทษผู้ถูกกระทำ โดยมีเหตุจากการกระทำซึ่งผู้นั้นหรือบุคคลที่สามได้กระทำ หรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจาก หรืออันเป็นผลปกติจาก หรืออันสืบเนื่องมาจากการลงโทษทัณฑ์ขบด้วยกฎหมาย หรือ

(๓) ข่มขู่หรือขู่เชิญผู้ถูกกระทำหรือบุคคลที่สาม หรือ

(๔) เสียดสีปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำทรมาณ

มาตรา ๖ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจับ ชัง ลักพา หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิเสธว่ามีได้กระทำการดังกล่าว หรือไม่ให้ทราบว่าบุคคลนั้นเป็นตายร้ายดีอย่างไร หรืออยู่ที่ใด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย

ในด้านสิทธิมนุษยชนจำนวนสี่คน ด้านการแพทย์จำนวนหนึ่งคน และด้านจิตวิทยาจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น

กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง

- (๕) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ

หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัย

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก รวมทั้งคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแต่ให้รอการลงโทษหรือการกำหนดโทษ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท ความผิดฐานหมิ่นประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งรวมกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔
- (๔) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริต

ต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๗ เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ยังอยู่ในตำแหน่ง

ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๘ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการอื่นที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมาน การกระทำ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำแย่ศักดิ์ศรี และการกระทำที่บุคคลสูญหาย

(๓) กำหนดนโยบายและมาตรการฟื้นฟูและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและจิตใจแก่ผู้ได้รับความเสียหาย

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย ทั้งทางการเงินและทางจิตใจตลอดรวมถึงการฟื้นฟูระยะยาวทางการแพทย์ให้กับผู้เสียหาย โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๕/๑) กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่สุจริต

(๕) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการปกปิดการควบคุมตัวบุคคล

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษา อนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๗) วางระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๘) วางระเบียบอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มี หัวหน้าส่วนงานที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องในการสืบหาติดตามช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหาย

(๒) สนับสนุนให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทรมาน หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๓) ศึกษา วิจัย และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทรมาน การกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรีและการกระทำให้บุคคลสูญหาย รวมทั้งให้ความรู้และฝึกอบรมแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) รวบรวมข้อมูล สถิติคดี และจัดทำรายงานผลดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓

การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๒๑ ในการควบคุมผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุมบุคคลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพต้องจัดให้มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ นามสกุล รูปถ่าย ตำแหน่งหรือบรรณารวมทั้งข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่ใช้ระบุตัวบุคคลของผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ

(๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกจำกัดเสรีภาพ และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพ ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ดังกล่าว จะต้องมีการระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัวผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายที่จำกัดเสรีภาพนั้น

(๓) คำสั่งที่ให้มีการจำกัดเสรีภาพ และเหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น

(๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้มีการจำกัดเสรีภาพ

(๕) วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัวผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ

(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายของบุคคลผู้ถูกจำกัดเสรีภาพก่อนถูกจำกัดเสรีภาพ และก่อนการปล่อยตัว ในกรณีที่ผู้ถูกจำกัดเสรีภาพถึงแก่ความตายระหว่างการควบคุม จะต้องระบุถึงสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพ

ในการปล่อยตัวผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตาม (๕) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ในการควบคุม ตามวรรคหนึ่งบันทึกไว้ด้วยว่ามีผู้ใดมารับตัวด้วยหรือไม่

มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ ญาติหรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพบุคคล ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑

หากเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพ ญาติหรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพมีสิทธิร้องขอต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ ที่มีการทรมาน หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย เพื่อให้ศาลสั่งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้

ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ให้พรสวรรค์เสรีภาพบุคคลตามวรรคหนึ่งเปิดเผย ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ ให้กับญาติหรือผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ถูกจำกัด เสรีภาพได้ ในกรณีที่มิคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้อุทธรณ์ไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ และให้คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด

มาตรา ๒๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ทำการจำกัดเสรีภาพบุคคลหรือศาล อาจไม่เปิดเผยข้อมูล เกี่ยวกับผู้ถูกจำกัดเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ หากการเปิดเผยดังกล่าวอาจก่อให้เกิดอันตราย หรือละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวของบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนคดีอาญา

มาตรา ๒๔ เมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดถูกกระทำทรมาน หรือถูกกระทำให้สูญหาย บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้มีคำสั่งระงับการกระทำเช่นนั้นทันที

- (๑) ผู้ได้รับความเสียหาย สามी ภริยา หรือญาติของผู้นั้น
- (๒) พนักงานอัยการ
- (๓) พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ
- (๔) คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

จากคณะกรรมการ

(๕) บุคคลอื่นใดที่ประสงค์จะขอผู้ได้รับความเสียหาย

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งและศาลเห็นสมควร ให้ศาลไต่สวนโดยพลัน โดยให้ ศาลมีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดประกอบการ ไต่สวนหรือสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำตัวผู้ได้รับความเสียหายมาศาลด้วยก็ได้

มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในการระงับการทรมาน และเยียวยาความเสียหายเบื้องต้น ศาลตามมาตรา ๒๔ อาจมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้อุดการทรมาน
- (๒) เปลี่ยนสถานที่ควบคุมหรือคุมขัง
- (๓) ให้ผู้ได้รับความเสียหายได้พบญาติ ทนายความ หรือบุคคลอื่นที่ไว้วางใจ

เป็นการส่วนตัว

- (๔) ให้มีการรักษาพยาบาลรวมทั้งการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ
- (๕) ให้เปิดเผยเอกสารบันทึกหรือข้อมูลอื่นใด
- (๖) กำหนดมาตรการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการระงับการกระทำหรือเยียวยา

เบื้องต้นกับผู้ได้รับความเสียหาย

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ไปยังศาลชั้นอุทธรณ์ และให้คำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด

หมวด ๔

การดำเนินคดี

มาตรา ๒๖ ให้คดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวน และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ การสืบสวนและสอบสวนคดีพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมสอบสวนคดีพิเศษและพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้

มาตรา ๒๗ ให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อยู่ภายใต้เขตอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นคดีที่มีเขตอำนาจเหนือคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และให้นำเอาวิธีพิจารณาคดีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้กับคดีดังกล่าวโดยอนุโลม

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดกระทำความผิดฐานกระทำทรมาน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าหนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสามแสนสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนหนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงสามสิบห้าปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามแสนสองแสนบาทถึงหนึ่งล้านสี่แสนบาท

มาตรา ๒๙ ผู้ใดกระทำความผิดฐานกระทำใ้บุคคลสูญหาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าหนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสามแสนสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนหนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงสามสิบห้าปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามแสนสองแสนบาทถึงหนึ่งล้านสี่แสนบาท

มาตรา ๓๐ ถ้าการกระทำความผิดฐานกระทำทรมานตามมาตรา ๒๘ เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี หญิงมีครรภ์ ผู้พิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ เพราะอายุหรือความป่วยเจ็บ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘ กึ่งหนึ่ง

ถ้าการกระทำความผิดฐานกระทำใ้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๒๙ เป็นการกระทำแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ กึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๑ ผู้ใดสมคบเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษหนึ่งในสามของความผิดนั้น

ผู้ใดมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๓๒ ผู้บังคับบัญชาผู้ใดทราบว่ามีผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา โดยตรงของตนจะกระทำหรือได้กระทำความผิดตามหมวด ๒๘ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ วรรคสอง และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการ หรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมาย ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและมีอำนาจควบคุมการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๓๓ ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ ช่วยให้มีการค้นพบผู้ถูกกระทำให้สูญหาย โดยผู้นั้นมิได้รับอันตรายสาหัสหรือตกอยู่ในภาวะอันใกล้ จะเป็นอันตรายต่อชีวิต ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการสอบสวนดำเนินคดี ให้ลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

.....

.....

สรุปผลการดำเนินงาน
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๑๑ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑	ครั้งที่ ๒ วันจันทร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑
ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๕ วันจันทร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๖ วันจันทร์ที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๗ วันจันทร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๘ วันจันทร์ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๙ วันจันทร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	ครั้งที่ ๑๐ วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๑๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	

*****

คณะผู้รับผิดชอบ

ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายดิเรก จันทรอินทร์ ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการ : กลุ่มงานคณะกรรมการการต่างประเทศ

นางอัญธิกา รุ่งเรือง	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
นายเทอดภูมิ งามธนะ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
นายเฉลิมชัย ศรีจันทร์	นิติกรชำนาญการ
นางกัญจน์กมล พิธีรัตน์	วิทยากรชำนาญการ
นายพิทักษ์ โรจนโมลี	วิทยากรชำนาญการ
นางพิมพ์นารา ปุณณเกียรติกร	นิติกรปฏิบัติการ
นางอ้อมเดือน ฐิติเสถียรธรรม	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางชุตินา บุราณ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง

นางปิยมาภรณ์ ทองปุย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิงฯ
นายสุพัฒน์ โพธิ์เงิน	นิติกรชำนาญการ
นางธนีสร ยอดอินทร์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวมาณริกา จันทาโก	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวณัฐรดา นาโควงศ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักกรรมการ ๒ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๗๖-๗ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๓, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๕